

Trukkiturvallisuuden termit ja määritelmät

Termi	Määritelmä
Asetinlaite	Trukin lisävaruste, jonka avulla haarukoita voidaan siirtää hydraulisesti sivusuunnassa ja niitä voidaan levittää tai kaventaa tarpeen mukaisesti.
Duplex -masto	Kaksiosainen masto. Duplex -mastossa runko pysyy paikallaan ja maston sisäosa nousee.
Haarukkalaite	Haarukkalaitteeksi kutsutaan trukin lisälaitetta, joka kytketään joko haarukoiden yhteyteen tai niiden tilalle.
Haarukkaleveys	Haarukkaleveys tarkoittaa trukin haarukoiden leveyttä. Erilaisia materiaaleja siirrettäessä haarukkaleveydellä tai kyvyllä säätää sitä on merkitystä.
Jäännöskapasiteetti	Jos trukin valmistajan ilmoittama nimellinnostokyky ei enää päde jonkun lisälaitteen asennuksen jälkeen, puhutaan jäännöskapasiteetista. Tämä on siis laskettu arvo trukin uudelle nostokyvyille.
Kirjallinen ajolupa	Valtioneuvoston asetuksen (Vna 1101/2010) mukaan trukin kuljettajalla on oltava sen käyttöön työnantajan myöntämä kirjallinen lupa eli ajolupa. Työnantajan on pidettävä yllä listaa kaikista henkilöistä, jotka saavat trukkia kuljettaa. Luvan pitää olla kirjallinen, henkilökohtainen ja yksilöity. Toisin sanoen, mitään yleistä ajolupaa koskettamaan esimerkiksi koko tiimiä ei voi antaa. Lupa myönnetään trukkityyppikohtaisesti eli jokaiseen trukkityyppiin, johon kuljettaja on perehdytetty, myönnetään lupa erikseen. Työnantajan on ennen luvan myöntämistä varmistettava, että kuljettajalla on riittävät kyvyt ja taidot työväliseen turvalliseen käyttämiseen.
Kokonaiskorkeus, rakennekorkeus	Trukin kokonaiskorkeus maston ollessa alhaalla eli samalla minimikorkeus johon trukilla voidaan ajaa.
Kuormatuki, haarukkatuki	Trukin haarukoiden taakse asetettava metallinen tukirautakehikko. Kuormatuki suojaa maston osia, erityisesti hydraulikkaletkuja kuorman aiheuttamilta vaurioilta. Lisäksi se tukee kuormaa ja parantaa kuorman kiinnitysmahdollisuuksia.

Kurottaja	Kurottaja on materiaalin siirtoon tarkoitettu työkonne, jossa on teleskooppinen puomi. Siten kurottajan ulottuma on suurempi kuin trukilla. Trukkipiikeillä varustettuna kurottajaa koskettaa samat määräykset kuin trukkiakin.
Masto, nostomasto	Trukin kuormaa nostava osa, joita on erilaisia tyyppejä. Trukin masto voi olla täysin yksiosainen, mutta useimmiten näkee kaksiosaisia mastoja, joissa masto koostuu aina paikallaan pysyvästä rungosta sekä nousevasta maston jatkeesta.
Nimellisnostokyky, nostokapasiteetti	Trukin valmistajan ilmoittama trukin maksiminostokyky. Ilmoitetaan yleensä kilogrammoina. Nimellisnostokyky ei tarkoita että trukki kykenisi nostamaan nimellisnostokyvyn ilmoittaman kuorman täyteen nostokorkeuteen.
Nostokorkeus, kokonaisnostokorkeus, maksiminostokorkeus	Nostokorkeudella ilmaistaan suurin korkeus, johon trukki voi nostaa materiaalia. Ilmoitetaan usein millimetreinä, esim. 5000 mm tarkoittaa 5 metrin nostokorkeutta. Huomaa, että trukki ei kykene nostamaan sille ilmoitettua nimellisnostokykä maksiminostokorkeuteen.
Nostokykytaulukko	Nostokykytaulukko on trukista löytyvä kilpi, joka kertoo trukin todellisen nostokyvyn eri korkeuksille eri painopiste-etäisyyksillä. Muita käytettyjä termejä nostokykytaulukolle ovat esimerkiksi kapasiteetikilpi, tyyppikilpi ja kuormitustaulukko.
Painopiste-etäisyys	Painopiste-etäisyys ilmaisee etäisyyden haarukoiden juuresta kuorman painopisteen keskelle. Painopiste-etäisyys täytyy tietää, jotta voidaan määritellä trukin todellinen nostokyky eri korkeuksille. Mitä kauempana kuorman painopiste on trukin haarukoiden juuresta, sitä alhaisempi on trukin nostokyky.
Perusnosto	Perusnosto on lavansiirto- ja pinontatrukeissa oleva ominaisuus, joka nostaa trukkia renkaista alkaen siten, että sillä voidaan siirtää kahta lavaa samanaikaisesti tai pinota lavoja päällekkäin. Lisäksi perusnosto helpottaa kynnyksien yli ajamista.
Quad, quadruplex -masto	Nelijatkeinen tai neliosainen masto, joka toimii kuten duplex tai triplex -mastokin. Soveltuu tilanteisiin, kun tarvitaan erittäin korkeita nostoja mutta silti trukin kokonaiskorkeus täytyy pitää mahdollisimman alhaisena.
Simplex -masto	Yksinkertainen masto, jossa ei ole vapaanosto-ominaisuutta. Rajattu nostokorkeus.
Triplex -masto	Triplex on kolmijatkeinen masto. Kuten duplex -mastossakin, maston runko pysyy paikallaan ja kaksi

Tämä dokumentti on osa Nordic Competence Groupin Trukkikorttikoulutusta.

© Nordic Competence Group, all rights reserved.

	sisäpuolista jatketta nousee. Mahdollistaa korkeat nostot ilman, että trukin kokonaiskorkeus kasvaa merkittävästi.
Trukki	Trukki on ajettava tavaroiden siirto- ja nostolaite, jonka voimanlähteenä on sähkö- tai polttomoottori. Trukki siis liikuttaa materiaalia oman voimanlähteensä ansiosta ja trukin kuljettaja joko kulkee mukana tai kävelee perässä.
Trukkikortti	Trukkikortti on vakiintunut nimike todistukselle suoritetusta trukkiturvallisuuskoulutuksesta, mutta se ei korvaa työnantajan myöntämää kirjallista lupaa. Trukkikortti ei ole siis trukin ajolupa. Trukkikortin avulla on helppo osoittaa suoritettu teoriapohjainen koulutus, sillä turvalliseen trukin käyttöön liittyy paljon sellaisia osattavia aiheita, jotka ovat vähintään yhtä tärkeitä osata kuin itse ajaminen.
Vapaanostokorkeus	Vapaanosto ilmaisee sen korkeuden, kuinka korkealle kuormaa voidaan nostaa ennen kuin nostomaston jatke alkaa nousta. Ilman vapaanostoa oleva masto alkaa nousta heti kuorman mukana ja samalla siis trukin kokonaiskorkeuskin muuttuu.